

DIS - Hordaland

Databehandling i slektsgransking

Årgang 9 Nr. 1 April 2005 Opplag: Nettutgåve ISSN:1501-4428

"En Hordalending"

Jens Holst setter søkelyset på flere historiske Hordalendinger

Ivar Bergesen Sælen
1855 - 1923
Side: 4

Olav Monsen Mjelde
1865 - 1942
Side: 7

To gode nye nettsteder for slektsgranskere

Gravminner i Norge

<http://www.dis-norge.no/gravminner/>

Slektsforum

<http://www.dis-norge.no/slektsforum/>

Redaktøren sin spalte 2

Lederspaltten 3

Faddere i DIS-Hordaland 3

DIS-Hordaland-Kvinnherad 3

En Hordalneding
Ivar B. Sælen 4

Til minne
Sølvi Arntzen 5

Styre og Tillitsverv
DIS-Hordlanad 5

Ref Årsmøte
DIS-Hordaland 6

En Hordalneding
Olav M. Mjelde 7

Utklipp fra boken:
Vi som dro til sjøs 8

Vi gifter oss 9

Gravstensregistrering 10

Kilderegistrering 11

Program
DIS-Hordlanad 12

Redaktørspalten

Så er vi klar med nok en utgave av medlemsbladet. Sliter fortsatt med tilgang på gode artikler som passer inn i bladet. Men heldig vis så har vi to gode bidragsytere, som stiller trofast opp. Uten bidragene fra Jens Holst og Renathe-Johanne Wågenes,

ville vi ikke fått noe medlemsblad. En stor takk overbringes herved til dem. Vil igjen oppfordre flere til å komme med artikler, uten bidrag fra medlemmene får vi ikke noe medlemsblad.

Med Sølvi Arntzen sin bortgang, har vi også mistet en god bidragsyter og korrekturleser til medlemsbladet vårt. Det siste året var hun også medlem av redaksjonen.

Redaktør
Hans Ordin Østebø

Kvinnherad

Jeg er engasjert gjennom kulturkontoret i Kvinnherad i et prosjekt for å registrere, digitalisere og tilgjengeliggjøre bildesamlingen til Kvinnherad kommune. Det er av Hordaland fylkesarkiv igangsatt et interkommunalt prosjekt, som går på registrering av gamle bilder. I Kvinnherad har kommunen valgt å bruke bibsys galleri som database. Det fine med dette systemet er at bildene/teksten blir søkbar på internett etter hvert som det blir lagt inn i databasen.

I løpet av våren skal vi få lage til en mal for hvordan vi ønsker at registreringen skal utføres. Til høsten håper vi å få til en dugnadsgruppe som skal scenne og registrere bildene. Vi ser for oss et opplegg ala det som DIS gjengen i Ålesund har gjennomført. I kvinnherad er bildesamlingen anslått til ca 8000 bilder, i tillegg er det også en del private bildesamlinger, som ønskes registrert.

Vil også nytte anledningen til å gratulere DIS-Haugaland med ny lokla gruppe i Stord regionen. Gruppen heiter DIS-Haugaland-Sunnhordland.

Tekst: Hans Ordin Østebø

Nettips !

I de fleste skatteliste er fødselsdatoen ikke med. Det er som regel bare fødselsåret som blir presentert.

Adresseavisen i Trondheim har fortsatt en skattelite som presenterer fødselsdato.

Du finner skattelisten på denne linken:

<http://skatt.adressa.no/>

Lederspaltten

Hei alle sammen.

Man tror man har så mye tid, tid til å rekke over ting man ønsker å gjøre, ting man ønsker å si. Den siste tiden har dette blitt mer tydelig for meg. I vinter fikk vi i styret vite at Sølvi Arntzen var syk.

Hun var med på styremøte i januar og hun så fremover til en rolig sommer med båten og familien. 3 uker senere får jeg vite at hun har fått tilbakeslag på sykdommen og det bar i en retning. Ett par dager etter årsmøte får jeg den triste meldingen at hun er gått bort bare 65 år gammel. Sølvi vil alltid stå for meg som en hjelpsom person som alltid stilte opp når det var noe. I forbindelse med hennes bortgang, har DIS-Hordaland mottatt hele hennes database og hennes samling av bøker som er relatert til slektsforskning. Disse vil om kort tid være tilgjengelig på kontoret.

Til de av dere som ikke har vært inne på gravstedsregisteret anbefaler jeg dette på det varmeste, det

er litt av et arbeid som er lagt ned i dette. Selv har jeg fått stor glede av databasen. Endelig fant jeg en av steinene til mine forfedre som jeg viste lå på Møllendal, men ikke hvor.

Programmet for resten av våren er ferdig og ligger på hjemmesiden vår. Høst programmet er snart ferdig men vi venter på et par tilbakemeldinger.

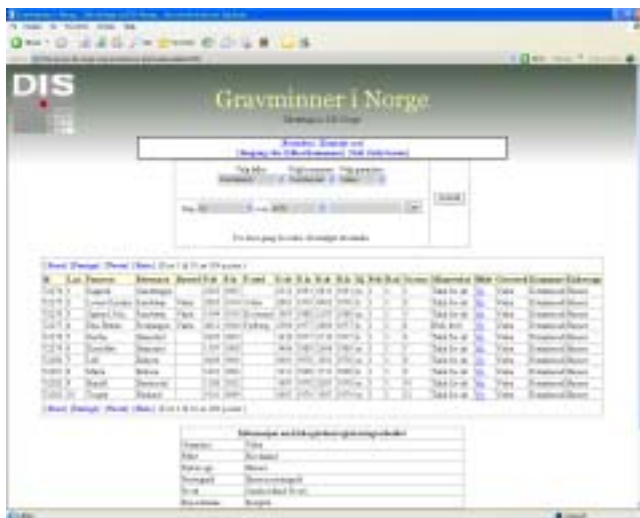
Turen i juni er en båttur rundt Osterøyen med fjordbussen Midhordland. Det blir stopp ved Hamre kirke og plassen Vedo. Opplysninger om turen finner du på hjemmesiden vår. Det er lov å ta med ikke medlemmer på turen da det er bra med plass. I vår ble det også startet en skannergruppe her i Bergen. Det er kjøpt inn en skanner og programvare for bildet behandling. Det vill om noen måneder være personer som kan hjelpe til med å skanne bilder og legge disse inn på CD for videre behandling.

Jeg lurer på om det er noen som kan ta på seg å lede en gruppe for de som bruker BK6 jeg skal mer en gjerne hjelpe med det som jeg kan. Lokaltiteter har vi. Jeg er også på jakt etter tema som ønskes å tas opp på møter.

Ha en forsatt fin slektsgranskerdag.

MVH.

Jarle Hannisdal
Leder DIS-Hordaland

Gravminner i Norge

Vi er nå i full gang med innleggelse av data i den nye nettportalen "Gravminner i Norge". Det er Renathe-Johanne Wågenes som koordinerer registreringen, Einar Balle har ansvaret for presentasjonen på nett og underteinede er konsulent vedrørende bilder.

Du finner sidene på denne linken:

<http://www.dis-norge.no/gravminner/>

Det er pr. 05. april 88 søkbare databaser, dog ikke alle med bilder.

Tekst: Hans Ordin Østebø

FADDERE i DIS-Hordaland

Denne ordningen er ment å skulle være en hjelp til de av våre medlemmer som av en eller annen grunn trenger litt hjelp til å komme videre i sitt arbeid.

Er du medlem av DIS-Hordaland og trenger hjelp innen et av områdene under, så nøl ikke med å ta kontakt med noen av personene nedenfor!

Har du problemer som knytter seg til ting som ikke er med på listen eller ønsker å bli fadder i

DIS-Hordaland, kan du ta kontakt med Jarle Hannisdal på tlf. 55 12 19 85 eller

E-post: leder@ho.disnorge.no

Brother's Keeper T	Truls Magnus	55 12 07 17
Brother's Keeper	Anne-Sofie H. Eknes	55 13 13 26
Embla	Jarle Hannisdal	55 12 19 85
TMG	Turid H. Bergsagel	55 16 52 22
TMG	Hans Ordin Østebø	53 47 61 66
GEDCOM	Arild Tangerås	55 13 24 06
DIS-Treff	Alf Egil Skjeldestad	55 34 77 61/56 31 60 93

trumag@c2i.net
erikek@netcom.no
jarlehannisdal@c2i.net
turid.holleland@hi.uib.no
hoestebo@online.no
atangera@online.no
distreff@ho.disnorge.no

En Hordalending

UT AV GLEMMEBOKEN !

Ivar Bergesen Sælen

1855 - 1923

Ivar B. Sælen ble født i Lindås 19.11.1855, og døde i Christiania 24.11.1923. Foreldrene hans var Berge Ivarson Aasgaard og Brita Nilsdatter Helldal. Ivar giftet seg i 28.03.1883 i Birkeland sogn i Fana, med Anne Ingebrigtsdtr. Løvaas, datter av Ingebrigt Rasmussen Løvaas og Kristi Larsdatter Helldal, og de fikk 2 sønner og 5 døtre: Berta 1883, Berge, Kristi, Sygni, Inga, Dorthe, Astri og Ingebrigt 1899. Far til Ivar kjøpte i 1885 en del av Sælen gård i Fyllingsdalen, den gang i Fana, den andre halvdel kjøpte Gudmund N.Gjettum, hans svoger, og byggmester som Berge også var. Begge flyttet til Sælen, og på sin part satte Berge i gang og bygget ny hovedbygning (det gule huset), ferdig i 1860. De fleste bergensere vil vel ha passert stedet en eller annen gang, de store bøketrærne ble plantet ca. 1690 av en tidligere eier (Gerh. Macody), og flere sto inntil vår tid. 1866 - 69 ble sønnen Ivar Bergesen medlem av formannskapet i Fana, og i 1868 - 69 var han også varaordfører. Vinteren 1874 - 75 gikk Ivar på Sogndal Folkehøiskole, under den kjente politiker Jakob Sverdrup. Ivar overtok gården etter sin far i 1877, han moderniserte driften og startet omfattende nydyrking, og Ivar Sælen var en av de første bønder i Fana som tok opp dyrking og salg av bær og grønnsaker for Bergensmarkedet. Sælen er en gård som har historie bakover til folkevandringene i 400-årene e.Kr. Opp gjennom tidene har gården hatt flere eiere. Fana bygdebok lister opp en hel rekke, fra Nonneseter kloster via Vincents Lunge, slekten Galle, Presteberg, Gjertsen, Nagell og Svanenhielm, Geelmuyden. En engelskmann, John Stirling, var siste eier, han døde i utlandet rundt 1850, og hans dødsbo solgte eiendommen, som ble delt i to. Fra å være betegnet som "maadelig god", forbedret Ivar Sælen gården sin, og den nådde etterhvert opp til karakteristikken "mønsterbruk", og den hadde ikke helt lite skog. Ivar Bergesen Sælen var en grei og likandes kar, og ble egtl. kjent etterhvert som lokalpolitiker, og senere også som stortingspolitiker. Han var med i flere styrever: Skolestyret i Fana, ligningskommissjonen, Lysverkene, Fana Sparebank, Norges Banks avdeling i Bergen, o.s.v. Ordfører var han også i flere perioder, bl.a. årene 1908 - 1916 og 1910 - 1912. Ivar Sælen var høyremann, og var med i Høyres sentralstyre fra 1916 til sin død i 1923. Fra 1900 til 1906 var han stortingsmann, og satt i flere komiteer, bl.a. landbrukskom. og justiskomiteen. Han var engasjert både når det gjaldt distriktets og

landbrukets interesser, og følgelig også med i tolldebatten, hvor det gjaldt å beskytte Norges landbruk. Også i de mange vanskelige spørsmål som reiste seg rundt 1905, tok han ivrig del, og han var avgjort for en fredelig løsning. På mange måter ble Ivar etter hvert mere politiker enn bonde. I 1923 ble han statsråd og sjef for Kirkedepartementet, til manges overraskelse, man ventet snarere at han fikk landbruksdepartementet. Men her måtte Sælen overtale, av forskjellige grunner var han ikke lysten på posten, og han var plaget av et hjerteonde. Det ble adskillig strid i denne tiden Ivar Sælen satt som kirkeminister fra mars 1923, det gjaldt ganske særlig en bispeutnevning. Her beviste Sælen at han var en frisynt og selvstendig tenkende mann, ikke redd for å ta avgjørelser. Statsråd Sælen hadde noen dager ikke følt seg helt frisk, og hans kollega på Tinget, dr. Wefring, tilrådet ro og hvile, men det lå ikke just for Ivar Sælen. Natt til 24. nov. 1923, ble han så plutselig revet bort av hjerteslag. Ved en påfølgende høytidelighet i kirken i Christiania, var de kongelige tilstede, sammen med Stortingets medlemmer og mange andre fra foreninger og fra det politiske liv. Statsråd Sælens bære ble sendt med jernbanen, vognen ble koblet fra på Fjøsanger stasjon, hvorefter familien bragte baren med til avdødes hjem på Sælen. På begravelsesdagen sto der 30 hester utenfor hjemmet, kanhende 70/80 mennesker, og de var budne til frokost. Deretter ble det holdt en kort andakt. Veien fra hjemmet frem til hovedveien var strødd med finhakket brake. Begravelsen fant så sted ved Birkeland kirke på Nesttun, med stort fremmøte. Mange kranser, bl.a. fra Fana herred, og på kisten ble dessuten nedlagt tre sølvkranser.

Tekst: Jens Holst

Kilder:

Nekrolog B.T., Aftenpost, Morgenblad.
Fana b.bok, div. åpne kilder,
folketellinger, mappe fra bibl. i Oasen.

Etterlysning

I 1802 kjøpte Peder Jenson Ålhus fra Jølster Hellevik gård i Fjaler. Han var fødd i 1758 og gift med Gjertrud Nilsdatter Ålhus født i 1742. Har sett i Jølstersogene til Joleik og Helgheim, men har ikkje funne noko. Peder Jensen pakta prestegarden i Ålhus fram til 1802.

Torgeir Salbu
Nedre Fossheim 17 A
6800 Førde
torge-s@online.no

En siste hilsen - Sølvi Arntzen

Sølvi Arntzen 1939-2005

Styret sendte en bærekrans i grønt og hvitt. Renathe-Johanne Wågenes leste minneord i begravelsen. Det var møtt frem ca 10 DIS-medlemmer. De fremmøtte medlemmene var fremme samtidig og la ned hver sin rose på kisten.

Minneord:

Det var med dyp sorg at vi i DIS-Hordaland mottok budskapet om Sølvi's bortgang. Det er så kort tid siden hun var frisk og aktiv sammen med oss andre, og det føles rart og trist at hun ikke lengre er blant oss.

Sølvi var en engasjert, hjelpsom og positiv person som ikke var redd for å påta seg oppgaver. Hun bakte kaker, sydde gardiner og stilte opp på alle typer arrangementer vi hadde. Alltid ville til å gi en hjelpende hånd. Hun var flink til å få nye medlemmer til å føle seg velkommen.

Hun var alltid en naturlig samlingspunkt med sine kunnskaper og samlet mange rundt seg og sin datamaskin på medlemsmøter og andre arrangementer der slekt og historie ble diskutert.

Mange medlemmer vil huske henne best som den blide og positive Sølvi som sitter der med datamaskinen sin.

Sølvi har i flere perioder vært med i styret til DIS-Hordaland og gjort et utmerket arbeid. Hennes engasjement og kunnskap vil bli savnet.

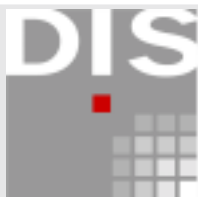
Hun var også i flere år aktiv i hovedstyret til DIS-Norge og de har bedt meg om å overbringe deres dypeste medfølelse til familien.

Hun vil hos oss i DIS-Hordaland etterlate seg et tomrom og vil bli dypt savnet av oss alle.

Tusen takk Sølvi

Tider skal komme

*tider skal henrulle
slekt skal følge slekters gang
aldri forstumme
tonen fra himlen
i sjelens glade pilgrimssang.*

Styre og tillitsverv i DIS-Hordaland

Verv

Verv	Navn	Telefon	E-post
Leder	Jarle Hannisdal	55 12 19 85	jarlehannisdal@c2i.net
Nestleder	Kenneth Bratland	55 18 86 32	kennethbratland@hotmail.com
Kasserer	Johan Ludvig Kvamme	55 19 09 89	lukvamme@online.no
Styremedlem	Arne Jarlind	56 14 82 87	arne.jarlind@c2i.net
Styremedlem	Kariann Helland Johannessen	55 13 99 93	kariann.hj@c2i.net

Kvinnherad

Leder	Hans Ordin Østebø	53 47 61 66	hoestebo@online.no
Nestleder	Lars Jostein Røyrvik	53 47 17 62	ljr@c2i.net
Kursleder	Geir Moen	53 48 82 69	g.moen@frisurf.no

Faste E-post adresser i DIS-Hordaland

Leder	leder@ho.disnorge.no
Nestleder	nestleder@ho.disnorge.no
Kasserer	kasserer@ho.disnorge.no
Kursansvarlig	kurs@ho.disnorge.no
Nettansvarlig	webmaster@ho.disnorge.no
Distreff-fadder	distreff@ho.disnorge.no
Redaktør	red@ho.disnorge.no
Kilderegistreringskoordinator	kildereg@ho.disnorge.no

DIS-Hordaland

Referat fra Årsmøtet 2005

Tid: Lørdag 19. mars 2005 kl 1500

Sted: Kronstad Hovedgård, Bergen

Dagsorden:

1. Åpning
2. Valg av møteleder og referent
3. Styrets årsberetning
4. Regnskap m/revisors beretning
5. Ansvarsfrihet for styret
6. Budsjett for 2005
7. Innkomne saker
8. Valg
9. Valg av representanter 2005
10. Avslutning

1. Åpning av møtet

Åpning ble foretatt av leder Jarle Hannisdal

2. Valg av møteleder og referent

Som møteleder ble valgt Renathe-Johanne Wågenes

Som referent ble valgt Arne Jarlind

3. Årsberetning

Årsberetningen var på forhånd lagt ut på foreningens hjemmeside. I tillegg var den utlagt på årsmøtet. Årsberetningen ble gjennomgått av møteleder. Årsberetningen ble godkjent.

4. Regnskap m/revisors beretning

Regnskapet var på forhånd lagt ut på foreningens hjemmeside. I tillegg var den også utlagt på årsmøtet. Regnskap m/ revisors beretning ble gjennomgått av møteleder. Kasserer svarte og informerte om enkelte poster. Regnskapet ble godkjent.

5. Ansvarsfrihet for Styret

Årsmøtet gav styret ansvarsfrihet.

6. Budsjett for 2005

Budsjett for 2005 ble godkjent med en oppjustering av posten Deltagelse/DIS-årsmøte/tillitsmannsseminar til kr. 6.000.-.

7. Innkomne saker

Ingen

8. Valg

Valgkomiteens leder redegjorde for komiteens forslag til nytt styre. Forslaget enstemmig vedtatt.

9. Valg av representanter 2005

Til Tillitsmannsseminaret i april ble valgt formann Jarle Hannisdal.

10. Avslutning

Formann Jarle Hannisdal takket for fornyet tillit. Antall frammøtte: 18.

Det nye styret:

Leder:

Jarle Hannisdal	- Valgt for 1 år.
Kenneth Brattland	- Ikke på valg.
Johan L. Kvamme	- Valgt for 2 år.
Kariann J. Johannessen	- Valgt for 2 år.
Arne Jarlind	- Valgt for 2 år.

Styremedlem:

Erik Angell-Hansen	- Valgt for 1 år
Per Aase Andresen	- Valgt for 1 år

Revisor:

Tor Hauge	- Valgt for 1 år
-----------	------------------

Redaktør:

Hans Ordin Østebø	- Valgt for 1 år
-------------------	------------------

Valgkomite:

Willy Iversen	- Valgt for 1 år
Anita Særvold Johannessen	- Valgt for 1 år.

Styret konstituerer seg selv på første styremøte.

Bergen, 19. mars 2005

Arne Jarlind
referent

Innføringskurs i data.

Ved leting etter sider om datatips og opplæring, kom jeg over denne siden: <http://www.55pluss.no/>

På sidene kan en gjennomføre innføringskurs i f.eks. Nybegynner - Internett - Filbehandling.

Selv om nettstedet er ment på de som er 55 +, vil sikker mange yngre ha glede av kursene.

For å kjøre kurset må en ha Macromedia Flash v5.0 instalert på PC'en.

En Hordalending

UT AV GLEMMEBOKEN !

Olav Monsen Mjelde.

1865 - 1942

Gårdbruker, underoffiser, direktør, stortingsmann, statsråd.

Olav Monsen MJELDE, ble født på Osterøy i Øvste Mjedla 12.09.1865 og døpt 15.10. Hans foreldre var av gammel bondeætt fra Mjelledalen, Mons Olsen Øv. Mjedla (1848 - 1904), og Brita Olsdtr. Småland, (1845-1926 11/8).

Hans bestefar het også Ole Monsen, (1815-1898) og var gift med Kristi Johannesdtr. Øv. Mjelde (1817 -1888). Men «vår» Olav Monsen, også kalt Barbu-Ola i hjembygden, giftet seg 1. februar 1888 med søskenbarnet sitt Anne Monsdtr. Midt Mjedla, født aug. 1865, død 1940, og med tiden fikk de en stor barneflokk. Ole Monsen gikk den vanlige skolegang, men han fikk også anledning til å gå på Nordhordland Amtsskole 1880-81. Deretter ble han i 1886 uteksaminert fra underoffisersskolen i Bergen, og han var underoffiser helt til han i 1918 tok avskjed, og da som fanejunker. Ole var eldste sønn og han overtok farsgården fra 1890.

Han er beskrevet som en sterk, robust og drivende kar, og han tok mange og tunge tak på gården, med husbygging og med store dyrkingsarbeid. Med tiden ble Ole Monsen Mjelde meget beskjeftiget i offentlige o.a. hverv, det er en helt ut imponerende rekke:

Mangeårig medlem av Haus herredsstyre, skolestyre og fattigstyre. Han var ordfører i 15 år, og var i 18 år direktør i sparebanken, og direktør i Nordhordland D/S Selskab i 8 år. Medlem i Hypotekbankens administrasjon i Bergen, medlem av Hovedstyret f. Vassdrags- og Elektrisitetsvesenet, plus en lang rekke forskjellige statlige kommisjoner vedr. luftfart, idrett, lønnskommisjon, valgordning etc. Han ble etter hvert en velkjent kar i hele fylket, og på Stortinget møtte Ole Monsen Mjelde som varamann i 1908 og 09, valgt av Venstre på Voss, deretter var han stortingsmann fra 1910, med mange gjenvalg, og satt faktisk på Stortinget i hele 30 år ! Og i disse årene fikk han bl.a. også hvervet som sekretær i Stortinget 1916-18, han var odels-tingspresident årene 1919-20, o.s.v. o.s.v.

Ole Monsen Mjelde var også arbeidsminister i 5 regjeringer ! M.a.o. statsråd i Arbeidsdepartementet, og her førte han en stri kamp i vår konsesjonspolitikk for Norges interesser, som ikke må glemmes.

Ole Mjelde sto også i spissen for den sterke utviklingen av våre kommunikasjoner i 1920-årene, i en tid da brytningen mellom de forskjellige samferdselsmidler var på det hardeste.

Alt dette viser en usedvanlig karriere, og en sjelden allsidig innsikt i det offentlige og kommunale livs forskjellige områder, og Ole Mjelde gjorde en stor innsats hvor enn han var engasjert. Alt skyldtes utelukkende mannen selv, en helt markant personlighet, med store resurser av vilje, arbeidsskraft, selvstendighet, og evnen til å sette seg grundig inn i de forskjellige spørsmål som reiste seg. Han viste seg å være en flink og effektiv debattant, Ole Mjelde. Han hadde et godt humør, men kunne også vise klør når det røinet på iblandt.

Alle betegner ham som en rakrygget politiker, som ikke gikk på akkord med sine meninger, og ifl. Norsk Biografisk Leksikon så var han like avholdt som han var respektert av sine kolleger på tinget, uansett partifarger. Rimeligvis gjorde dette meget til at Ole Mjelde i løpet av året ikke kunne tilbringe all verdens tid hjemme på gården, og det er ikke til å komme forbi at meget av det daglige gårdsarbeidet falt på særlig de to eldste guttene, - de ble tidlig krøket ! Om somrene, i Stortingsferien, var faren selvsagt hjemme på gården, og ganske aktiv, ingen tvil om det. Sønnene slektet på faren, - men det kan vel tenkes at det tidevis ble i meste laget.

Odelsgutten Mons gikk bort alt i 1923, - han ble bare 35 år. Statsråd Ole Mjelde døde 7. mars 1942 og han ble gravlagt 14. mars fra sitt hjem i Mjelledalen.

Kilder: Torstein Selvik/ Gardssoga for Mjedlagardane
N. Biogr. Leksikon
Andre oppslagsverk
J.H. 2004.

Tekst: Jens Holst

Data tips !

Når en ønsker å sende en link fra f. eks. digitalarkivet, blir denne som regel svært lang. I mange tilfeller blir den kuttet slik at mottakeren ikke kan klikke direkte på linken for å få opp siden.

Ved å kopiere linken og gå til denne siden: <http://snipurl.com/> og limer linken inn her, får en ved å klikke på snipp URL en kort liten link som viser til siden du ønsker å linke til.

Vi ser på boken: «Vi som dro til sjøs!»

I 2002 ga Edvard'en forlag ut boken "Vi som dro til sjøs". Den forteller i ord og bilder om livet til norske sjøfolk fra 1940-tallet til 1970-tallet. Vi kan lese om hvordan det var på "førstereisen", historier fra livet om bord, alle de spennende stedene de besøkte, om ulykker og død og ikke minst "vi går i land". Etter å ha lest boken så er jeg klar til å bli sjømann. Men livet som sjømann er ikke det samme nå som det var den gang. Norske sjømann er nesten blitt en legende. Men heldig er de, som var med den gangen og som har fått opplevd historiene vi finner i boken.

Visst du f.eks. at MT Oktavian hadde eget buekorps? «MT Oktavians Bataljon». Dette ble stiftet i forbindelse med 17. mai 1957 av ivrige bergenserer om bord, men fikk en kortvarig historie.

Boken fortjener helt klar en plass i bokhyllen. Følgende historier er hentet fra boken:

*M/S Minerva. Et av mange skip i utenriksfarten.
H. M. Wrangell & Co., A/S, Haugesund
Bilde: Uskedal Undomslag Biletarkiv*

Torbjørn Jonassen, Naustdal i Sunnfjord:

Meldingen kom brått: Via en av bygdens tre telefoner fikk han beskjed om at han skulle dra med "Jupiter" som gikk fra Bergen tirsdag etter påske. "Du skal til Newcastle, og skipet ditt ligger i Hull". Han var 17 år da han i 1952 mønstret på for første gang, i strekkbukser, beksønstøvler, alpinlue og en underbukse som ikke helt holdt seg oppe av seg selv. Han hadde ikke store valget, det var ikke lett å få jobb i land. Riktignok var det gryende optimisme i Gerhardsens ånd, men mange ungdommer var rastløse. Familien bodde trang, en vanlig 2-roms leilighet huset ofte familier på 5 til 7 personer. For mange en mor var det en blanding av vemod og lettelse at guttungen dro av gårde. Han var jo tross alt mer enn 15 år, og «voksen». Kanskje kom det noen kroner fra fremmede strøk? I alle fall ble det en ledig sengeplass på divanen i stuen.

Sverre Søgne:

Var messegutt om bord i båten Clio, «Spøkelses-skipet». Her foregikk det mye drikking og slagsmål. Folket mistrivdes og mange hadde hørt og sett ting som ikke skulle være der. Båten hadde under 2. verdenskrig gått med fanger og soldater for Tyskland. Kanskje noe av denne elendigheten hang igjen i veggene?

Edvard Pettersen, Nordnes:

21. september 1959, på dagen 15 år gammel stilte lysluggen fra Nornes opp på hyrekontoret i Bergen. I hånden hadde jeg det viktigste dokumentet jeg noen sinne hadde holdt i. En håndskrevet lapp fra far og mor som fortalte at jeg kunne ta hyre. Jeg hadde aldri vært lengre hjemmefra en Voss, så det var en stor overgang da jeg neste dag dro til Le Havre i Frankrike.

Henrik Hagen:

Han mønstret på MS Tobon som byggegutt i 1961. Det var alt annen enn et praktskip. Da jeg kom om bord, krøp det kakelakker i skuffer og skap, i syltetøykrukker og i panner. De var til og med innbakt i brødet!

Victor Wichmann, Nordnes:

Drømte om at han en dag skulle bli stuert og "få kaffe på sengen". Det var nemlig slik at de som var høyest på rangstigen i byssen fikk litt ekstra service av sine undersåtter. Han startet som byssegutt, men innen han nådde toppen var nedbemaningen startet "så det ble aldri kaffe på køyen for meg".

Waldemar Hansen og Ekvator dåp

Når man passerte ekvator for første gang måtte man til pers og døpes. Hvordan dette utartet seg var forskjellig fra båt til båt. Waldemar måtte drikke en blanding av worchestersaus, salt, pepper og ketchup + en liten dram fra kapteinen. Deretter var det ned på en benk og man fikk små støt i beina. Det hele ble avsluttet av at han ble lempet opp i en stamp med vann. Han som foretok dåpen var utkledd som kong Neptun og etter seremonien ble man tildelt dåpsbevis.

Ellinor Gading, Bergen:

Var mammas lille solstråle helt til hun røpet sine ville planer. "dra til sjøs". Moren var av den gamle og konservative skolen og skjønnte ikke hvorfor dateren var så opptatt på å komme seg til sjøs. Ellinor sin motivasjon var at hun skulle til Italia, dit som naboene alltid reiste hver sommerferie. I 1948 mønstret hun på båten MS William som telegrafist og drømmen ble virkelighet.

Våre medlemmer forteller

Gustav Onarheim forteller:

Hos Gustav Onarheim på Husnes har de vært sjømenn i flere generasjoner. Han har sendt oss bilde av faren 2. maskinist Michael Onarheim og bestefaren kaptein Gustav Onarheim.

Kaptein
Gustav Onarheim.

2. maskinist
Michael Onarheim

Faren Michael var sjømann under 2de verdenskrig, og julen 1942 sendte Kong Haakon VII ut en hilsen til alle de som ikke kunne være hjemme og feire denne høytiden.

Thorbjørn Thorsen forteller:

Thorbjørn Thorsen hadde en far som var til sjøs. Moren var medlem i «Sjømannskonenes forening» her i Bergen. Der arrangerte de juletreffester og lignende for barna. Slike foreninger var vanlig rundt i landet og noen kalte seg også for «Havfruen» ☺

Tekst: Renathe-Johanne Wågenes

Vi gifter oss

Brudeparet på bilde er:
Jens Tomassen Ingeborg og
Hansine Christoffersen

Et sikkert vårtegn er alle brudene. Opp og ned kirkegolv og masse feststemte folk. Men hvordan har egentlig feiringen opp gjennom årene foregått. Mye er selvsagt likt, men noen tradisjoner dør ut og andre kommer til.

På romersk tid ga mannen sin kommende brud en mynt eller en gullring for å vise at han virkelig ønsket å gifte seg med henne. I året 1215 erklærte Pave Innocent III at det skulle være en offisiell ventetid før et par giftet seg. Dette var begynnelsen på den forlovelsesskikken vi har i dag. I middelalderen ble en mynt delt i to og båret av det forlovede paret som et tegn på deres forbindelse.

Tradisjonen med bryllupskake oppsto i Romerriket, der brudgommens mor brøt brød over brudens hode for å bringe henne fruktbarhet. De gamle grekere og romere kastet hvete på det nygifte paret som et symbol på fruktbarhet. I middelalderen ble det brukt ris.

En annen tradisjon som mange holder i hevd, er at bruden skal bære noe gammelt, noe nytt, noe lånt og noe blått. Tradisjonen med at bruden bærer blomster er også en gammel skikk.

Jeg har intervjuet fire brudepar om hvordan de hadde gjort det. Les om dette på neste side.

1934

Sigurd og Lilly Ingvaldsen.

De møttes i bygden der de begge var i fra. På holdeplassen og på kaien var det dans og et perfekt sted for å møte kjærligheten. En kveld han fulgte henne hjem fridde han. Så var det å reise til byen for å kjøpe gullringer. Denne ringen er den samme hun bærer i dag.

Uken før vielsen var brudepar og forlovere inne hos presten for en samtale. Vitnene måtte bekreftet at intet var til hinder for ekteskapet. Fredagen, dagen før vielsen, var det bryllupsaften hvor alle gjestene var samlet for smørbrød. Lørdagen var det bryllup og et forferdelig dårlig vær med regn og vind.

Turen til kirken gikk i båter, to kuttere som de fikk låne. Festen var hjemme hos brudens foreldre, hvor en innleid kokk hadde laget til maten. Til forrett var det fiskeboller i hvit sos, til middag svinestek med surkål, og til dessert aprikoskrem. Det var ingen musikk eller dans. De fikk mest penge-gaver som gikk til å betale for bryllupet. En del gjester kom langveisfra og måtte overnatt.

1952

Bjarne og Sigrunn Hansen.

De hadde vært sammen i 4 år før de bestemte seg for bryllup. Da de holdt på å spare til hus og brudgommen gikk på skolen, ble det et lite bryllup med foreldre og forlovere. Bruden ble pyntet hjemme av sin søster i leid kjole og innkjøpt brudebukett. Det var en veldig kald vinterdag med mye snø og kirken var ikke oppvarmet, så vielsen ble en kald opplevelse. Til og fra kirken brukte de taxi.

Festen ble holdt hjemme hos brudens foreldre. Til mat ble det servert svinesteik som de hadde tilberedt selv. De ble sunget sanger som de hadde fått tilsendt fra familien og mange festtelegram ble opplest, men ingen dans. Gavene var sølvtøy, litt penger, glasstøy, kaffetrakter og klekoker (en stor «panne» som ligner på dagens syltetøykoker til å sette på kokeplatene for å koke klærne i).

De giftet seg på nyttårsaften og da var fotografen stengt, slik at bryllupsbildene måtte tas en annen dag i januar. Innen det var brudebuketten av kryssantemum vissen. På den tiden var det ikke mulig å oppdrive blomster sånn uten videre og dermed måtte en kriseløsning til. Fotografen hadde noen kunstige blomster som de puttet innimellom buketten for å friske den litt opp.

1986

Einar og Kristin Haakonsen.

De hadde det man kaller et tradisjonelt bryllup. Bruden pyntet seg hos frisøren, i innleid kjole og brudebukett laget av en venninne. De kjørte til kirken i lånt «fin bil» og sønnen var brudesvenn. Så var det til fotografen for brudebilder. Festen ble holdt i festpyntet leid lokale med visevert, levende musikk og dans. Det var ca 25-30 gjester som fikk servert svinesteik, iskake med kransekake og kaffe

og kaker. Senere på kvelden var det nattmat hos brudgommens foreldre og dit dro hele følget i drosjer. Gavene var mange og bestod av tørketrommel, fryseboks, middag og kaffesett, panner, pynteting, lintøy, glasstøy og bestikk.

2004 Bjarte og Ingveig Bø.

Nytt årtusen og nye trender kommer til. Da bruden ønsket å «slippe alt styret», reiste de utenlands. Turen gikk til ambassaden i Roma. De av familien som ønsket å være med kunne det og til slutt var de en gjeng på 9 stk. som reiste nedover. De var bort i 8 dager slik at det ble det bryllup og bryllupsreise samtidig. Bruden var pyntet i skjørt og jakke og brudebuketten var av gunstige blomster. Etter vielsen var det champagne i pappkrus. Kvelden spanderte brudeparet middag på de tilreiste gjestene på en tradisjonell Italiensk restaurant. Her var det musikk og det ble sunget en italiensk brudesang for brudeparet. Vel hjemme igjen ble det arrangerte vennefest.

Tekst: Renathe-Johanne Wågenes

Gravsteinsregistrering

Det er med stor glede at jeg kan fortelle (som mange nok har oppdaget) at nettsidene til DIS-Norge "**Gravminner i Norge**" nå er tilgjengelig på hjemmesiden til DIS-Norge.

<http://www.dis-norge.no/gravminner/>

Heldigvis har vi mottatt registreringer fra hele landet, også så fjernt som Svalbard. Dessverre er det mange graver uten bilder enda, men kanskje våren og sommeren kan rette på dette!? Selv har jeg brukt påsken til å få tatt ferdig bilder og fått korrekturlest flere gravplasser.

Vi har prøvd å få markedsført oss litt her i fylket med tanke på skape interesser fra ikkemedlemmer. Dette har vi lyktes med. Spesielt har vi fokusert på å få nok folk slik at vi kan få ferdiggjort Møllendal i Bergen og få startet på Solheim. Disse er to store gravplasser som nå går igjennom stor utskiftning av steiner. I skrivende stund er 30 av 52 felter ferdig eller under registrering. Vi kommer til å legge ut feltene med bilder etter hvert som vi blir ferdig, og ikke vente til hele området er tatt. Det er 8 personer som deltar.

Fotografering av Loddefjord er startet for de som kan tenke seg å legge dette inn i Excel. Det er bare til å ta kontakt.

Det er viktig at man ikke starter med registrering eller fotografering før man har konsultert under-tegnede, som har oversikt over hvem hva hvor. På denne måten unngår vi dobbeltarbeid.

En annen måte å sjekke om "din" kirkegård er under arbeid er å søke opp denne i registeret, og nederst på siden vil det da komme fram informasjon om kirkegården er under registrering/fotografering.

Er du interessert i å hjelpe med enten fotografering eller registrering så ta kontakt på epost:

gravreg@ho.disnorge.no

En med mye erfaring

Jeg tok en prat med en STOR bidragsyter. Hun alene har registrert **12864** personer og tatt **7145** bilder (alt dette på Møllendal). Fikk litt hjelp av datteren i begynnelsen. Arbeidet start hun med juli 2003 og de siste filene kom til meg i posten ved årsskiftet. Ingebjørg Minde er 54 år og når hun ikke driver med gravsteiner er hun blomsterdekoratør.

*Ingebjørg Minde
En av de ivrigste registratorne.*

Hvorfor kastet du deg over dette?

Jeg meldte meg på til reg. arb. fordi jeg alltid har vært interessert i historie, spesielt lokalhistorie, og på kirkegårder og gravplasser finner jeg mye interessant.

Hvordan går du fram?

Jeg bor såpass langt fra Møllendal, ca 2 mil, så når jeg reiser inn dit, har jeg satt av god tid og bruker ofte flere timer. Først fotograferer jeg hvert enkelt gravsted / gravstein, og tar nærbilder av teksten. Dette gjør registreringsarbeidet lettere når jeg skal skrive det inn på datamaskinen. Nærbildene blir slettet etter bruk, og er det noe som fremdeles er uklart, blir dette sjekket ved neste besøk på Møllendal. Da tar jeg samtidig bilder av neste felt, og dermed fortsetter jo dette arbeidet.

Hva synes du om prosjektet generelt og internettsiden?

Prosjektet er viktig. Det er mye slektshistorie som ligger her, og som kan gå tapt i løpet av få år dersom denne registreringen ikke blir gjort. Internettsiden er blitt flott. Lett å finne fram i, og etter hvert

som mer reg. blir lagt ut, blir det et fint oppslagsverk for slektsinteresserte.

De som ikke har samme interesser ser kanskje på dette som en underlig hobby. Men jeg har og fått mange hyggelige henvendelser fra folk som har sett meg gå rundt med kamera og skriveblokk.

Etter alt det du har gjort frem til nå, hva driver deg videre?

Var lettet da jeg var ferdig og tenkte at nå orker jeg ikke mer, men etter sånn ca 2-3 uker så var jeg tilbake og tok flere bilder. Føler vel et slags ansvar for at reg. arb. som er påbegynt, fortsetter. Liker ikke å gå fra uferdig arbeid. I tillegg har jeg startet fotografering i nærmiljøet med kirkegården ved Arna kirke. Her oppdaget jeg at kirkevergen hadde begynt å fjerne steiner (huff huff). Og da var jeg snar med å finne frem det digitale kamera.

"Noen driver med ekstrem sport, andre driver med ekstrem hobby"

Renathe-Johanne Wågenes
Gravreg. Koordinator DIS-Hordaland

Kilderegistrering

På grunn av alt arbeidet jeg har med gravsteinsregistreringen har jeg nå overlatt ansvaret for kilderegistrering til Johan Ludvig Kvamme, E-post adressen er fortsatt kildereg@ho.disnorge.no

Nå som vi går mot vår er vel ikke kilderegistrering i form av å sitte inne og lese gamle dokumenter det man ønsker å bruke mest tid på. Men til høsten når regn og vind setter inn så er dette et ypperlig tidsfordriv. Ta kontakt med oss pr epost og vi skal alltid finne noe spennende som du kan skrive av.

Standarden som vi alle venter på bør da være klar!!

Renathe-Johanne Wågenes

DIS-Hordaland turen 2005

**Turen går:
Båttur rundt Osterøy.**

**Dato:
Lørdag 11 juni 2005 9:00**

Påmelding til: leder@ho.disnorge.no

Returadresse:
DIS-HORDALAND
PB. 1255
N-5811 BERGEN

Program Bergen

Tid: Lørdag 2 april 2005 08:30 - 13:00
Sted: Statsarkivet i Bergen
Tema: Lørdagsåpent statsarkiv.

Tid: onsdag 20 april 2005 19:00
Sted: Bergen , Kronstad Hovedgård
Tema: Kommer tilbake til

Tid: onsdag 18 mai 2005 19:00
Sted: Bergen , Kronstad Hovedgård
Tema: Brukermøte

Tid: lørdag 11 juni 2005 9:00
Sted: DIS-Hordaland turen 2005
Tema: Det blir båttur rundt Osterøy.

Program Kvinnherad

Tid: onsdag 6. april kl. 19:30
Sted: Husnes, Kvinnherad bibliotek.

Tid: onsdag 4. mai kl. 19:30
Sted: Husnes, Kvinnherad bibliotek.

Tid: onsdag 1. juni kl. 19:30
Sted: Husnes, Kvinnherad bibliotek.

Slektsforum

Har du vert og skjekket ut Slechtsforum? Dette er DIS-Norge sin nye portal for bla. etterlysninger og slechtsfaglige diskusjonar.

<http://www.dis-norge.no/slektsforum/>

Vil på det varmaste anbefala denne nye slechtsgranskarportalen. Her kan du gå inn via fylker og kommuner for å se på etterlysninger som er lagt inn eller legg inn egne etterlysninger.

Logger du deg på med ditt eget DIS-Norge brukernavn og passord, vil du enkelt kunne se om det er registrert noe nytt siden sist du var inne på slechtsforumet.

Datatips !

Utskrift av bilder i windows XP.

I windows XP er det svært enkelt å skrive ut bilder direkte fra utforskeren. Du kan enkelt velge å skrive flere bilder ut på samme arket.

Fremgangsmåten er som følger:

Åpne utforskeren, klikk deg frem til mappen du har bilde/bildne i. Merk så bilde/bildene du ønsker å skrive ut, høyreklikk , velg skriv ut.

En veiviser vil nå starte - klikk neste - se at bildene du ønsker utskrift av er haket av - velg skriver - velg utskriftsinnstillinger - velg papirtype (fotopapir dersom du har det i skriveren) - klikk ok - klikk neste - velg utskrifts utseende i menyen til venstre - resultatet blir vist i forhåndsvisningen til høyre - når du har valgt utskrift formatet du ønsker - klikker du på neste for å starte utskriften.

Lykke til med flotte utskrifter.

Hans Ordin Østebø